

Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen
Ingela Jönsson
Tfn: 063-14 77 62
E-post:

2018-08-28

RS/207/2018

Svar på förtydligande av svaret på granskning av det suicidpreventiva arbetet 2017

Revisorernas fråga 1

- Av styrelsens svar framgår att hälso- och sjukvårdsförvaltningen har konkretiserat det suicidpreventiva arbetet genom att i verksamhetsplanen hänvisa till handlingsplanen för psykisk hälsa. Ärendet om att ta fram en handlingsplan för psykisk hälsa ligger emellertid hos den regionala utvecklingsnämnden. Vad vi kan se är den reviderade versionen från 2017 ännu inte fastställd av nämnden, vilket innebär att det för närvarande saknas en aktuell handlingsplan för psykisk hälsa. Vi vill få ett förtydligande om hur handlingsplanen för psykisk hälsa blir formellt styrande för regionstyrelsen som hälso- och sjukvårdsnämnd då ärendet tillhör en annan nämnd.

Handlingsplan för kommunerna i Jämtlands län och Region Jämtland Härjedalen område psykisk hälsa 2016-2020 är inte upprättad på uppdrag av Regionala utvecklingsnämnden. Det är istället en länsövergripande handlingsplan som fastställs av SVOM (Sociala vård och omsorgsgruppen). SVOM är en politisk samverkansgrupp med representanter från samtliga kommuner och regionen. SVOM ligger organisatoriskt under regionstyrelsen och Regionstyrelsens ordförande är också ordförande i SVOM. Den senaste versionen av handlingsplanen fastställdes av SVOM den 20 oktober 2017. Respektive huvudman ansvarar för att genomföra aktiviteter för att nå de mål som inryms i handlingsplanen.

Bakgrunden till handlingsplanen är den överenskommelse om samarbete mellan kommunerna i Jämtlands län och Jämtlands läns landsting gällande personer med psykiska funktionsnedsättningar som upprättades första gången 2011. Det mot bakgrund av en långsiktig handlingsplan för psykiatri som togs fram av SKL, och där samverkan mellan huvudmän var en viktig beståndsdel, samt årliga överenskommelser mellan staten och SKL om insatser inom psykisk hälsa. I de årliga överenskommelserna ingår ekonomiska medel för analysarbete och lokala och regionala handlingsplaner. Den länsövergripande handlingsplanen är ett underlag för mål och aktiviteter utifrån överenskommelsen. En utgångspunkt för handlingsplanen är också det länsgemensamma måldokumentet "Mål för gemensam hälso- och sjukvårdspolitik i Jämtlands län 2014-2025".

Som beredande tjänstemannaorgan till SVOM finns de gemensamma kunskaps- och samverkansarenorna Fredagsgruppen och L-IFO. Fredagsgruppen bereder i första hand frågor inom vård- och omsorgsfrågor och L-IFO med frågor tillhörande individ- och familjeomsorg samt skola. De två organen ansvarar tillsammans med Barnarenan, samverkansorgan med fokus på barn och unga, för handlingsplanens intentioner och det

fortsatta arbetet. Region Jämtland Härjedalen har i dessa organ representanter från både regionala utvecklingsförvaltningen, hälso- och sjukvårdsförvaltningen och regionstaben. Arbetet med handlingsplanen samordnas av tjänstemän inom område Velfärd, Klimat och kompetens eftersom det området har ett specifikt uppdrag att genom regional samordning samt gemensamma aktiviteter verka för en förbättrad psykisk hälsa. Samtliga samverkansarenor som nämnts ovan har också utbyte i olika frågor med Regionens samverkansråd vars uppgift är att samordna de regionala utvecklingsfrågorna med de kommunala frågor som har ett regionalt intresse.

För närvarande pågår en uppföljning samt ett revideringsarbete av planens mål i enlighet med de krav som ställs i 2018 års överenskommelse mellan regeringen och SKL. Reviderad upplaga av handlingsplanen går upp till beslut i SVOM den 19 oktober 2018. Det pågår också ett arbete med en ny övergripande handlingsplan för suicidpreventivt arbete. Framtagen handlingsplan beräknas även tas upp för beslut i SVOM i oktober.

Revisorernas fråga 2

- De länsövergripande handlingsplanerna innebär att överenskommelser görs med kommunerna. Framtagandet av den länsövergripande handlingsplanen för psykisk hälsa har finansierats med riktade statsbidrag och är en del av den nationella satsningen för psykisk hälsa. Av regionstyrelsens svar framgår att regiondirektörens direktiv för förvaltningarnas verksamhetsplaner ska kompletteras med relevanta länsövergripande handlingsplaner. Vi vill få ett förtydligande om detta också innebär att länsövergripande handlingsplaner ska beslutas av regiondirektören. Om så är fallet, hur har detta reglerats i delegationsbestämmelserna avseende de förpliktelser övergripande handlingsplaner innebär mot tredje part. Hur har styrelsen säkerställt att detta inte bryter mot kommunallagens delegeringsförbud, dvs. förbud mot att delegera ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet.

I Regiondirektörens direktiv för verksamhetsplaner 2019 som fastställs av regiondirektör under augusti har listan med övergripande handlingsplaner kompletterats med en komplett lista över samtliga länsövergripande styrdokument, där ingår också de länsövergripande handlingsplanerna. Regiondirektörens direktiv syftar till att ge ledning och styrning, samt medskick, i verksamheternas arbete med verksamhetsplaner kommande år. I tidigare års direktiv har inte samtliga länsövergripande styrdokument funnits med, utan enbart förtecknats i regionplan, men för att tydliggöra att även dom utgör ett viktigt underlag i verksamhetsplaneringen har nu listan kompletterats. Regiondirektören beslutar inte om länsövergripande handlingsplaner och har ingen delegation på att fastställa länsövergripande styrdokument. De flesta fastställs av regionfullmäktige eller som beskrivits ovan av ett specifikt utpekat organ. Region Jämtland Härjedalen har för denna typ av dokument ofta två roller, dels att vara ansvarig och samordnande för framtagandet av dem tillsammans med andra aktörer i länet, dels att vara mottagare och en av länets aktörer i genomförande av styrdokumentens verkställande.

Revisorernas fråga 3

- Av granskningen framkommer att samma typer av brister återkommer i lex Maria utredningarna kopplat till suicid. Av regionstyrelsens svar framkommer att detta delvis kan bero på att en förankring av Lex Maria teamet i ledningsgruppen hittills saknats. Detta bristande förfarande planeras att åtgärdas med start i september 2018. Styrelsens internkontrollplan kommer att kompletteras med en aktivitet som åtgärdar detta under 2018. Vi vill få ett förtydligande om vilka kontrollåtgärder som ska vidtas och hur man kan säkerställa en bestående effekt av dessa.

I det svar som Regionstyrelsen gav i maj står det ”Lex Maria teamet inom område Psykiatri är väl fungerande. En förankring i ledningsgruppen har dock hittills saknats, vilket planeras att åtgärdas med start i september 2018. Resultat från analyser som Lex Maria teamet gjort kommer att kommuniceras med enhetschefer och verksamhetschef. Syftet är att resultat av analyser ska ligga till grund för beslut om bättre patientsäkerhet”, ”Aktivt ta tillvara resultat från händelseanalyser. Markörbaserad journalgranskning inom psykiatrin är beslutat samt rutin framtagen. Regionstyrelsens verktyg för att utöva sitt övergripande ansvar finns bland annat i den internkontrollplan som regionstyrelsen beslutar om. Regionstyrelsen kommer uppdatera 2018 års internkontroll med en aktivitet som fördjupar detta under hösten 2018. ”

Det finns just nu ingen aktivitet kopplat till Lex Maria ärenden i styrelsens internkontrollplan för 2018. Arbeta har nu påbörjats med internkontrollplanen för 2019. Det är därför för tidigt att beskriva vilka kontrollåtgärder som kommer att vidtas, men det är rimligt att anta att de bl a kommer att om psykiatrins arbete med att tillvara ta reslutat från händelseanalyser, markörbaserad journalgranskning och Lex Maria ärenden.

Revisorernas fråga 4

- Av den uppföljning som gjorts i form av delårsrapporter och uppföljning av den övergripande handlingsplanen mot suicid framgår väldigt lite om hur de regioninterna processerna fungerar. Regioninterna processer som vårdövergångar och utskrivningar från psykiatrin har identifieras som riskområden. Fokus för uppföljningen har i stället varit vad arbetet på länsnivå medfört. I regionstyrelsens svar framgår att uppföljningen bör ha fokus på både det regioninterna arbetet och det länsövergripande. Vi vill dock ha ett förtydligande om hur regionstyrelsens uppföljning av regioninterna processer kommer att förbättras.

Processen för hur de länsövergripande styrdokumenterna följs upp ser olika ut beroende på vilket dokument det handlar om och vilken varaktighet dokumentet har. De flesta dokument revideras också löpande. Från 2019 kommer en särskild uppföljningspunkt att läggas in i regionala utvecklingsnämndens uppföljningsplan som kommer att omfatta en övergripande statusrapportering om de länsövergripande styrdokumenterna.

Inom Region Jämtland Härjedalen pågår ständiga förbättringar med att utveckla regionens arbete med uppföljning. Under 2017 initierades ett projekt i syfte att tydliggöra Region Jämtland Härjedalens arbete med uppföljning. Det resulterade bland annat i att uppföljningsprocessen tydliggjordes. Det utarbetades också tydligare och bättre mallar. Arbetet med att förbättra uppföljningen har fortsatt även under 2018.

Nästa uppföljning av politiska mål och övergripande handlingsplaner, även de länsövergripande, kommer att göras i samband med delårsbokslutet per augusti. Det finns ett behov av att tydligare redovisa regioninterna processer i uppföljningen. Inför arbetet med delårsbokslutet har det därför i instruktioner till sakkunniga medarbetare tydliggjorts att det är viktigt att i rapporteringen ge exempel på vad som pågår i verksamheten utifrån uppsatta mål och vad det bidrar till.

I överenskommelserna mellan regeringen och SKL om psykisk hälsa ställs också särskilda krav på analys. I enlighet med årets överenskommelse genomför Region Jämtland Härjedalen och Jämtlands läns kommuner under 2018 en gemensam analys av länets insatser för att förebygga ohälsa, förbättra skolresultat, ta hand om barn med behov av sammansatt stöd och resultat av specialistinsatser. Analysen kommer att finnas med i den övergripande handlingsplanen för psykisk hälsa.

REGIONSTYRELSEN

Ann-Marie Johansson (S)
Regionstyrelsens ordförande

Hans Svensson
Regiondirektör